

Buköversikt transittid, konventionell radiologi, SÄS

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av buken med ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn

Sos-kod 460 250/ Buköversikt, transittid

Indikation

Utredning av kolontransittid hos patienter med kronisk förstoppning, för bedömning av fördröjd eller normal kolontransit. Mätningen kan också utföras vid utredning av patienter med kronisk diarré för att verifiera om dysfunktionen är kopplad till onormalt snabb eller normal kolontransittid. Utredning av patienter med irritabel tarm (IBS) med svårbehandlad förstoppning eller diarré.

Förberedelser

- ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.

- EKG-elektroder ska tas bort.
- Kompression.
- Graviditet ska tillfrågas på kvinnor 15-50 år.
- Gonadskydd ska användas på pojkar och män under 50 år, där strålfältet ligger <5 cm från gonaderna.
OBS: Gonadskydd används inte om det skymmer eller stör diagnostiken.
- Inget raster på barn under 20 kg.
- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Patienten har förberetts hemma enligt instruktioner i kallelsen.

Under 6 dagar sväljer patienten, enligt medföljande schema, kapslar innehållande röntgentäta markörer som skickats med kallelse.

Tabell 1. Schema för intag av markörer								
Dag	1	2	3	4	5	6a	6b	7
Tid före röntgen	6 dagar	5 dagar	4 dagar	3 dagar	2 dagar	24 tim	12 tim	
Ringformade markörer	10	10	10	10	10			
Stavformade markörer						5	5	
Buköversikt								X

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal

Position: Patienten ligger på rygg med armarna utmed kroppen.

Centrering: Mitt på buken, väl inbländad.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm

Kriterier: Hela buken ska avbildas från diafragma till bäckenbotten.

Sidomarkering.

Kan ibland behövas två bilder. Säkerställ överlappning. Ev. Stitching.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Strålskydd

- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Var noga med inblandning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Carolin Karlsson, sektionsansvarig röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin SÄS

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin SÄS

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service SÄS

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin
och medicinsk service SÄS

Nyckelord

Metodbok, konventionell radiologi, obstipation, förstoppning,
fekalom, transittid.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-714

Version: 1.0

Giltig från: 2026-09-16

Giltig till: 2028-09-09